

Harmadik Richard

Harmath Hedvig

val ábrázolják, fekete félálarcral, olykor rövid, hajlított fakarddal, vagy kezében más tréfás eszközzel. Női alakban is előfordul (harlequine). Gyakori szereplője az újabb commedia del artenek és zenés, táncos színpadi műveknek.

(Dr. Farkas Ferenc.)

Harmadik Richard. (Lásd: Rihard [III.]).

Harmadrendű társulat. (Lásd: Szín-társulat.)

Harmath Emma, színésznő. (Lásd: Bényei Istvánné.)

Harmath Géza, bankhivatalnok, színészeti szakíró, sz. 1868. márc. 23-án, Szereden (Pozsony m.). Pesten végezte a főiskolákat. Cikkeket írt a »Fővárosi Lapok«-ba és a »Színészek Lapja«-ba, 1887–88-ban a főváros legelőkelőbb művészeiről. »A magyar játékszin nyelve« c. cikke megjelent a »Magyar Nyelvőr« 1896., 543. oldalán. »Hogy beszél a magyar színész?« c. cikke az Incze Henrik-féle »Magyar Művészeti Almanach« 1903. év 99. oldalán jelent meg. Mindkét közleménye a magyar színészeti szakkifejezések értékes gyűjtése.

Harmath Hedvig, színésznő, sz. 1885. jan. 28-án, megh. 1911. máj. 21-én. Az ezerkilencszáz-eleji évek, világháborúelőtti közvetlen idők legnagyobb ígérete volt a magyar színpadon. Debutje idején a legkétszáművebb naivahiány mutatkozott. Csillag Teréz, Gerő Lina utódát kereste a naiva-szerepkörben a közhangulat és mert sem a Nemzeti Színház, sem a Vígszínház, sem a drámai műfajokkal is kísérletező Magyar Színház nem talált rá erre a más nemzeteknél is gondot okozó és nehezen betölthető szerepkör méltó örökösére; a magyar színpadi szerzők (különösen a közfogyasztás és a színpadi konjunktura mérlegelői) kezdtek leszokni róla, hogy siheder-lányokat (naiva-szerepeket) írjanak a darabjaikba. Hiszen nem lett volna, aki ezeket a szerepeket eljátssza! Sok ilyen reménytelen darab hevert már a budapesti színgazdátok fiókjaiban, amikor egyszer csak váratlanul, a legnagyobb színházi szenzációként, előpattant az isme-

retlenségből egy kis hamvasszőke színőnővendék, az Orsz. Színművészeti Akadémiának 1903. évi valamelyik záróvizsgáján és egy pókhálós, ócska darab naiva-szerepében olyan kivételes sikert aratott, hogy a fővárosi drámai színpadok igazgatói azonnal megkínálták szerződéssel. Harmath Hedvig volt ez az egyszerre arivált és minden külső és benső eszközeiben kifogástalan naiva, akiről föltűnése pillanatában egyelőre csak annyit lehetett tudni, hogy Hans Gyulánénak, az akkor még létezett Népszínház táncmesternőjének fiatalabbik leánykája, aki Valéria nevű néne színpadi aspirációit megáhitva, szintén Thália népe közé vágyott. A »Harmath« nevet írta alá szerződésére, amikor a Vígszínházhoz kötötte le magát, más, kínálkozó szerződési ajánlatokkal szemben. Először 1903. szeptember 6-án lépett fel a »Korbács« c. francia darabban. Röviddel ezután, egy hónap múlva, már nagyobb szerepet kapott a »Doktor Nebántsvirág«-ban, amely művészi hitelét emelte ugyan, de a száz-százalékos, a fővárosszerte hangos sikert a »Kispajtás«-beli szerepe hozta meg, amelyet a dr. Fényes Samu »Csöppség«-e után, a Mayer-Förster »Diákélet«-beli Katicája tetőzött be a legteljesebb mértékkel. Sikere olyan osztatlan volt, a kritika annyira maradéktalanul hódolt be a pompás kis naivának, hogy az egész ország felfigyelt erre a nagyszerű beérkezésre. A vidék nagyobb színházainak igazgatói vetélkedve iparkodtak megnyerni hosszabb-rövidebb vidéki vendégszereplésre az új színpadi csilagot, Harmath Hedviget. Így, egész színpadi élete — tíz évig sem működhetett túlkorán bekövetkezett halála miatt a neki oly babéros és kincseket ígérő színpadon — a legteljesebb boldogság diadalútja volt. Mintha a jövőndő titkaiba beavatott Sors ellágyult, résztvevő szíve kárpótolni akarta volna egy huszonhat éves élet tragikus elhervadásáért, annyi szép remény váratlan porbahullásáért... A színházi publikum, amely ma mohó vágyakozással siet keresztül a Vígszínház előcsarnokán, az új szenzációt ígérő, mesélő nézőtérre, hogyan is tudná ma már, hogy a drága kis Harmath Hedvig szobra, melyet csodálatosképpen minden ünnepélyesség nélkül ismeretlen kezek állítottak a helyére,